

تعاون (۱)

تعاون

تعاون به زبان ساده یعنی همکاری و یاری رساندن به یکدیگر. همه ما انسان‌های در مقابل خداوند متعال، نسبت به خود، دیگران و محیطی که در آن زندگی می‌کنیم، مسئولیم. از آنجایی که انسان هم موجودی اجتماعی و هم مسئول آفریده شده است، هیچ‌کس نمی‌تواند اعمال و رفتار و زندگی خود را از اجتماع جدا کند و بگوید من می‌خواهم زندگی آسوده‌ای داشته باشم، نسبت به آن‌چه در جامعه می‌گذرد و اتفاقاتی که برای دیگران می‌افتد، بی‌تفاوت بمانم و زندگی خود را از دیگران جدا کنم.

یکی از کارهایی که قرآن کریم به آن امر فرموده، تعاون است.

خداوند در آیه (۲) سوره مائده می‌فرماید: «در کارهای نیک و پرهیزکاری، یکدیگر را یاری کنید، در گناه و ستمکاری همکاری نکنید.»

خداوند از ما خواسته است که در کارهای نیک به یکدیگر کمک کنیم، اما در کارهای ناپسند گناه و ستمکاری، همکاری نکنیم.

همکاری نکردن در گناه: یعنی این‌که اگر کسی کار ناپسند یا گناهی انجام می‌دهد، او را تشویق نکنیم یا طوری رفتار نکنیم که انگار با او موافق هستیم.

جمله‌ها و شکل‌های مختلف تعاون عبارتند از:

- (۱) اظهار دوستی و محبت، همدلی و خوشحال کردن یکدیگر
- (۲) هدیه دادن، کوشش کردن برای ایجاد صلح و آشتی میان مؤمنان
- (۳) عیادت از بیمار، قرض دادن، رفع مشکلات مردم و یاری رساندن برای رفع گرفتاری‌ها و نیازهای مالی فقرا
- (۴) امر به معروف و نهی از منکر

امیر مؤمنان علی (ع): «از پیامبر اکرم (ص) شنیدم که فرمود کسی که یک مشکل از مؤمنی رفع کند، مانند کسی است که تمام عمرش را به عبارت سپری کرده است.»

تعاون ممکن است در سطح‌های گوناگون صورت بگیرد که برخی از آن‌ها عبارتند از:

۵. تعاون در خانه

همکاری و همدلی در خانواده باعث صمیمیت و محبت بیشتر بین اعضای خانواده می‌شود. با تقسیم وظایف و مسئولیت‌ها، هر عضوی از خانواده احساس می‌کند که مفید است و همه کارهای خانه بر دوش یک نفر قرار نمی‌گیرد. پیامبر اکرم (ص) و امامان بزرگوار (ع) در کارهای زیر با خانواده خود همکاری می‌کردند:

(۱) دوشیدن شیر چارپایان

(۲) آسیاب کردن گندم و جو

(۳) نظافت خانه

شایسته است علاوه بر اعضای خانواده، قوم و خویش‌ها نیز در کارهای نیک، احساس همدلی و همکاری داشته باشند، در زمان‌های لازم به یاری یکدیگر بشتابند و نسبت به گرفتاری‌ها و مشکلات هم بی‌تفاوت نباشند.

۵. تعاون در مدرسه

همکاری در نظافت کلاس و مدرسه، کمک به همکلاسی‌هایی که در درس ضعیف هستند، همکاری در مراسم صبحگاهی و از این قبیل، جلوه‌هایی از تعاون در مدرسه است.

۵. تعاون در محله

امام هاروق (ع) فرموده‌اند: «با همسایه‌ات فوش رفتاری کن تا مسلمان راستین باشی.»

همدلی و همکاری در بین افرادی که در یک محله زندگی می‌کنند، علاوه بر ایجاد صمیمیت و همبستگی، موجب می‌شود که کارها بهتر پیش برود. در دین اسلام به محبت و توجه به همسایه سفارش بسیار شده است.

جلوه‌های تعاون در محله عبارتند از:

(۱) عیادت از همسایه بیمار، کمک و خوشامدگویی به همسایه جدید

(۲) همکاری در نظافت و پاکیزگی محله

(۳) مراقبت از اموال عمومی و همکاری در جشن‌ها یا مراسم مختلف

پاسخ صحیح را با گذاشتن علامت (X) مشخص کنید.

۱ این جمله از کیست؟ «با همسایه‌ات خوش رفتاری کن تا مسلمان راستین باشی.»

- ☐ الف) امام علی (ع) ☐ ب) حضرت محمد (ص)
☐ ج) امام صادق (ع) ☐ د) امام حسین (ع)

۲ همکاری و یاری رساندن به یکدیگر را چه می‌گویند؟

- ☐ الف) همدردی ☐ ب) تعاون ☐ ج) همیاری ☐ د) از خودگذشتگی

۳ کدام یک از گزینه‌های زیر جلوه‌های از تعاون نمی‌باشد؟

- ☐ الف) قرض دادن ☐ ب) عیادت از بیمار
☐ ج) هدیه دادن ☐ د) روزه گرفتن

۴ «مراقبت از اموال عمومی» مربوط به کدام یک از جلوه‌های تعاون است؟

- ☐ الف) تعاون در محله ☐ ب) تعاون در خویشاوندان
☐ ج) تعاون در خانواده و فامیل ☐ د) تعاون در خانواده

جملات صحیح را با علامت (✓) و جملات غلط را با علامت (X) مشخص کنید.

- ☐ ۱- انسان‌ها در زندگی با مسائل و مشکلات گوناگونی روبه‌رو هستند و همه به همکاری و همیاری یکدیگر نیاز دارند.
☐ ۲- با تقسیم وظایف و مسئولیت‌ها، هر عضوی از خانواده احساس می‌کند که مفید است و همه کارها بر دوش یک نفر قرار نمی‌گیرد.
☐ ۳- خداوند از ما خواسته است که در همه کارها به یکدیگر کمک کنیم، اما در کارهای ناپسند کم‌تر همکاری داشته باشیم.
☐ ۴- پیامبر اکرم (ص) می‌فرمایند: «کسی که یک مشکل از مؤمنی رفع کند، مانند کسی است که تمام عمرش را به عبادت سپری کرده است.»

در جاهای خالی کلمه‌های مناسب بنویسید.

- ۱ یکی از کارهایی که قرآن کریم به آن امر فرموده، است.
 ۲ انسان هم موجودی و هم مسئول آفریده شده است.
 ۳ همکاری نکردن در ؛ یعنی این که اگر کسی کار ناپسند انجام می‌دهد، ما او را تشویق نکنیم.
 ۴ همکاری و همدلی در بین افراد یک محله، علاوه بر صمیمیت و ، موجب می‌شود که کارها بهتر پیش برود.
 ۵ در دین مبین اسلام به محبت و توجه به سفارش بسیار شده است.

رابطه بین گزینه‌ها را پیدا کرده و با خطی به یکدیگر متصل کنید.

تعاون در مدرسه

تعاون در خانه

تعاون در محله

تعاون در خواراندان

کمک و خوش‌مدلویی به همسایه جدید

هدیه دادن به پدر یا مادر

همکاری در مراسم صبحگاهی

پاسخ کامل دهید.

۱ در قرآن کریم، خداوند انسان‌ها را به چه کارهایی تشویق و از چه کارهایی منع کرده است؟

۲ به نظر شما، آیا درست است که در خانواده تمام کارها بر دوش یک نفر قرار گیرد؟ چرا؟

۳ همکاری نکردن در گناه یعنی چه؟ شرح دهید.

۴ پیامبر اکرم (ص) و امامان بزرگوار، در چه مواردی با اعضای خانواده خود همکاری می‌کردند؟ نام ببرید.

۵ خداوند در قرآن کریم، درباره تعاون و همکاری چه می‌فرماید؟ (سوره مائده / آیه ۲)

۶ آیا ما انسان‌ها می‌توانیم اعمال و رفتار و زندگی خود را از اجتماع جدا کنیم؟ چرا؟

۷ شما به عنوان عضوی از یک محله، چه پیشنهادهایی برای بهتر انجام گرفتن کارهای محله ارائه می‌دهید؟ (۲ مورد)

۸ تقسیم وظایف و مسئولیت‌ها چه نتایجی در خانواده در بردارد؟

۹ جلوه‌هایی از تعاون در مدرسه را بنویسید. (سه مورد)

۱۰ جدول زیر را کامل کنید.

انواع تعاون	مثال
خانه	۱.
	۲.
مدرسه	۱.
	۲.
محله	۱.
	۲.

ادامه دهید.

۱ شایسته است علاوه بر اعضای خانواده، قوم و خویش‌ها نیز

۲ تقسیم وظایف و مسئولیت‌ها،

۳ به نظر شما چگونه مساجد می‌توانند به همبستگی و همکاری افراد محله

کمک کنند.

حل جدول

دانش‌آموز کوشا، پرسش‌های زیر را بخوان و پاسخ را در جدول قرار بده.

۱- امام صادق (ع) فرموده‌اند با همسایه‌تان این‌گونه رفتار کنید.

۲- از جلوه‌ها و شکل‌های تعاون است.

۳- نوع روابط ما با اعضای خانواده، همسایه‌ها و غیره است.

۴- ما انسان‌ها در برابر او مسئول هستیم.

۵- تعاون ممکن است در سطح آن باشد.

			ت					۱
	ن							۲
		ع						۳
				ا				۴
				و				۵

رمز جدول

با حروف در هم ریخته داخل جدول، رمز جدول را به دست بیاورید و آن را در یک سطر توضیح دهید.

پاسخ کامل دهید.

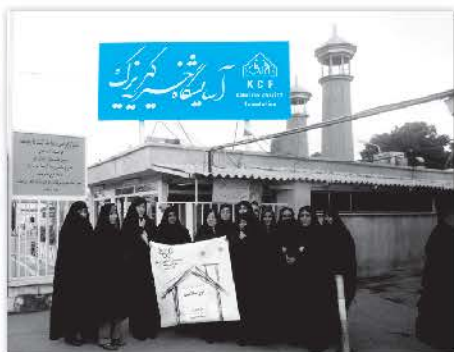
با همکاری همکلاسی‌های خود نمونه‌های از همکاری در مدرسه را بر روی یک مقوا نوشته و آن را در کلاس نصب کنید.

تعاون (۲)

افراد از طریق بخشش مال، علم، توانایی‌ها و زمان عمر خود به کسانی که نیازمند هستند، یاری می‌رسانند. به این بخشش «انفاق» می‌گویند.

در قرآن کریم آمده است: «هرگز به نیکی نمی‌رسید، مگر اینکه از آنچه دوست دارید، انفاق کنید.»

گاهی افراد نیکوکار در قالب سازمان‌های مردم‌نهاد و مؤسسات خیریه به یاری نیازمندان یا حل برخی از مشکلات جامعه می‌پردازند. از این قبیل مؤسسات می‌توان انجمن‌های حمایت از بیماران خاص، انجمن نگهداری از معلولین و سالمندان، درمانگاه‌های خیریه، مؤسسات نگهداری و حمایت از ایتام و خیرین مدرسه‌ساز و کتابخانه‌ساز را نام برد.

همه سازمان‌ها و مؤسسات باید برای فعالیت‌های خود از وزارت کشور، مهوز بگیرند.

خیرین مدرسه‌ساز

خیرین مدرسه‌ساز با استفاده از توانمندی‌های خود و دیگر افراد یا نهادهای نیکوکار به ساختن یا تعمیر و نوسازی و تجهیز مدارس می‌پردازند و این مدارس را به صورت رایگان در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار می‌دهند.

خیرین مدرسه‌ساز حق دارند نام خود یا هر نامی را که بخواهند، روی مدرسه بگذارند. در یکی دو دهه اخیر، خیرین بسیاری در کشور ما برای دانش‌آموزان ایرانی مدرسه ساخته‌اند.

وقف

وقف یکی دیگر از اقدامات بسیار خوب به منظور انفاق و تعاون در جامعه است که از روزگاران بسیار قدیم، در ایران وجود داشته است. از دیرباز افراد نیکوکار بناهایی مانند

مدرسه علمیه، پل، کاروانسرا، آب‌انبار و حمام عمومی می‌ساختند و آن‌ها را وقف می‌کردند تا مردم بتوانند از آن‌ها استفاده کنند. گاهی نیز دستور داده می‌شد تا از منابع و درآمدی که از فعالیتی در یک مکان وقفی حاصل می‌شود، (مثلاً از زمین کشاورزی یا کارگاه تولیدی)، به افراد نیازمند کمک کنند.

❶ موقوفات

به اموال و دارایی‌هایی که وقف می‌شود، موقوفات می‌گویند و کسی حق تصرف در آن‌ها را ندارد؛ یعنی تا ابد باید به همان صورت که واقف معین نموده است، استفاده شود.

❷ شرکت‌های تعاونی

هرگاه گروهی از مردم برای رفع نیازهای معیشتی و شغلی خود دورهم جمع شوند و برطبق قانون تعاونی‌ها، در فعالیتی سرمایه‌گذاری و همکاری کنند و در سود و زیان آن شریک شوند، در واقع یک شرکت تعاونی، تأسیس کرده‌اند و هریک از آن‌ها را عضو شرکت تعاونی می‌نامند.

بر اساس قانون، هر شرکت تعاونی حداقل با ۷ عضو رسمیت پیدا می‌کند. اعضا از بین خود هیئت مدیره‌ای را انتخاب می‌کنند. همه اعضای شرکت تعاونی در تصمیم‌گیری‌ها مشارکت می‌کنند و رأی می‌دهند.

در تعاونی همه افراد با هم برابرند؛ یعنی هرکس با هر مقدار سرمایه (سهام) عضو شود، یک حق رأی دارد. در حالی که در شرکت‌های غیرتعاونی، هرکس سرمایه و سهامش بیش‌تر است، قدرت بیش‌تری در تصمیم‌گیری‌ها دارد.

در شرکت‌های تعاونی، گروهی از افراد به طور داوطلبانه برای هدف مشترک تلاش می‌کنند. هدف شرکت‌های تعاونی معمولاً حل مشکلات اقتصادی و ایجاد رفاه و زندگی بهتر برای اعضای آن است و منافع نیز که از همکاری و فعالیت گروهی حاصل می‌شود، به‌طور عادلانه بین همه اعضا، توزیع می‌شود.

پاسخ صحیح را با گذاشتن علامت (X) مشخص کنید.

۱) گزینه درست را انتخاب کنید.

- ☐ الف) افراد و مؤسسات حق تصرف در موقوفات را دارند.
- ☐ ب) اعضای شرکت تعاونی از بین خود هیئت مدیره‌ای را انتخاب می‌کنند.
- ☐ ج) در شرکت‌های غیر تعاونی، میزان سهام نقشی در تصمیم‌گیری‌ها ندارد.
- ☐ د) در شرکت‌های تعاونی، هر کس متناسب با سرمایه خود، یک یا چند حق رأی دارد.

۲) سازمان‌ها و مؤسسات خیریه برای فعالیت‌های خود، باید از کدام وزارتخانه مجوز بگیرند؟

- ☐ الف) وزارت کشور
- ☐ ب) وزارت تعاون و رفاه اجتماعی
- ☐ ج) وزارت آموزش و پرورش
- ☐ د) وزارت جهاد کشاورزی

۳) در شرکت‌های تعاونی، گروهی از افراد به‌طور _____ برای یک هدف مشترک تلاش می‌کنند.

- ☐ الف) اجباری
- ☐ ب) داوطلبانه
- ☐ ج) آگاهانه
- ☐ د) ناآگاهانه

جملات صحیح را با علامت (✓) و جملات غلط را با علامت (X) مشخص کنید.

- ☐ ۱- خیرین مدرسه‌ساز حق ندارند نام خود یا هر نام دیگر را روی مدرسه بگذارند.
- ☐ ۲- گاهی افراد نیکوکار در قالب سازمان‌های مردم‌نهاد و مؤسسات خیریه به یاری مردم می‌شتابند.
- ☐ ۳- تعاون تنها به خانه، مدرسه و محله محدود نمی‌شود، گاهی افراد نیکوکار به دیگران یاری می‌رسانند.

در جاهای خالی کلمه‌های مناسب بنویسید.

- ۱) یکی دیگر از اقدامات بسیار خوب به منظور اتفاق و تعاون در جامعه، _____ است.
- ۲) براساس قانون، هر شرکت تعاونی حداقل با _____ عضو رسمیت پیدا می‌کند.
- ۳) به اموال و دارایی‌هایی که وقف می‌شود، _____ می‌گویند.
- ۴) هرگز به نیکی نمی‌رسید مگر اینکه از آنچه دوست دارید، _____ کنید.

پاسخ کامل دهید.

۱) اتفاق به چه معنی است؟ توضیح دهید.

۲) قرآن کریم دربارهٔ اتفاق چه می‌فرماید؟

۳) چهار مورد از انجمن‌ها و مؤسسات خیریهٔ کشورمان را نام ببرید.

۴) انجمن‌های خیرین مدرسه‌ساز به چه منظوری تشکیل شده‌اند؟

۵) وقف در روزگاران گذشته چگونه بوده است؟ آن را تجزیه و تحلیل کنید.

۶) افراد نیکوکار چگونه می‌توانند به یاری نیازمندان بشتابند؟

۷) موقوفات چیست؟

۸) هدف اصلی شرکت‌های تعاونی را بنویسید.

۹) چگونه می‌توان یک شرکت تعاونی تأسیس کرد؟

۱۰) شرکت‌های تعاونی را با شرکت‌های غیرتعاونی مقایسه کنید.

۱۱) شما در آینده دوست دارید در کدام یک از شرکت‌ها فعالیت کنید (تعاونی یا غیرتعاونی)؟ چرا؟

۱۲) به نظر شما، اتفاق کردن در جامعه چه اثرات فردی و اجتماعی دارد؟ (سه مورد)

ادامه دهید.

۱- انجمن‌های خیرین مدرسه‌ساز با استفاده از توانمندی‌های افراد

۲- وقف از روزگار بسیار قدیم در ایران

۳- براساس قانون، هر شرکت تعاونی حداقل

۴- در تعاونی‌ها، همه افراد باهم برابر هستند؛ یعنی هرکس

دانش‌آموز کوشا، پرسش‌های زیر را بخوان و پاسخ را در جدول قرار بده.

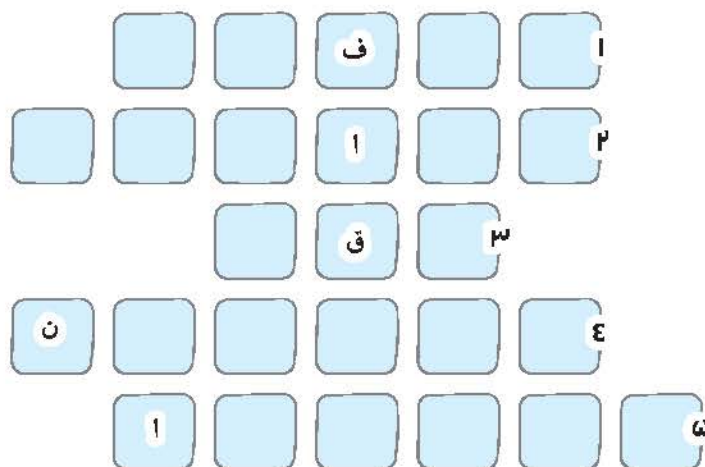
۱- خداوند در قرآن می‌فرماید: «هرگز به نیکی نمی‌رسید، مگر از آن‌په دوست دارید، _____ کنید.»

۲- همهٔ اعضای شرکت _____ در تصمیم‌گیری‌ها مشارکت می‌کنند و رای می‌دهند.

۳- به اموال و دارایی‌هایی که _____ می‌شود، موقوفات می‌گویند.

۴- خیرین مدرسه‌ساز این مدارس را به‌صورت _____ در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار می‌دهند.

۵- آیات فراوانی ما را به اتفاق در _____ فرا می‌خوانند.

رمز جدول

با حروف در هم ریختهٔ داخل جدول، رمز جدول را به‌دست بیاورید و آن را در یک سطر توضیح دهید.

ساختار و تشکیلات دولت

درس

۳

حکومت کشور ما جمهوری اسلامی است که به وسیله سه قوه مقننه، قضائیه و مجریه، زیر نظر مقام رهبری اداره می‌شود.

۵ رئیس‌جمهور

قوه مجریه همان دولت و سازمان‌های وابسته به دولت است. رئیس قوه مجریه، رئیس‌جمهور است.

پس از مقام رهبری، رئیس‌جمهور عالی‌ترین مقام رسمی کشور است و مسئولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه را بر عهده دارد.

رئیس‌جمهور برای مدت **چهار سال** و با رأی مستقیم **مردم** انتخاب می‌شود و تنها برای یک دوره چهارساله دیگر به صورت متوالی، انتخاب مجدد او مانعی ندارد. صلاحیت داوطلبان ریاست جمهوری، باید توسط شورای نگهبان تأیید شود.

۶ تبلیغات برای انتخابات ریاست جمهوری به شکل‌های زیر صورت می‌گیرد:

(۱) تبلیغات در صدا و سیما

(۲) سخنرانی در مساجد و سالن‌های اجتماعات

(۳) روزنامه‌ها، مجلات و اینترنت

در روز رأی‌گیری، همه کسانی که ایرانی و تبعه جمهوری اسلامی ایران هستند (حتی افرادی که در خارج از کشور زندگی می‌کنند) می‌توانند در انتخابات شرکت کنند.

مراقب سن رای‌دهندگان ۱۸ سال تعیین شده است.

۷ تنفیذ

تنفیذ یعنی پس از آن که رئیس‌جمهور با حداکثر آرای مردم انتخاب شد، برای شروع به کار، حکم وی توسط رهبر امضا و تأیید می‌شود.

● تحلیف (سوگند)

تحلیف یعنی رئیس‌جمهور در مجلس شورای اسلامی با حضور نمایندگان مجلس و شورای نگهبان و رئیس قوه قضائیه در پیشگاه قرآن کریم سوگند یاد می‌کند که وظایف خود را به درستی انجام دهد.

رئیس‌جمهور و دولت او در برابر افراد زیر مسئول هستند و باید پاسخگو باشند:

(۱) ملت ایران (۲) رهبر (۳) مجلس شورای اسلامی

● هیئت دولت:

هیئت دولت از رئیس‌جمهور، معاونان و وزیران تشکیل می‌شود. رئیس‌جمهور وزیرانی را انتخاب و به مجلس معرفی می‌کند. نمایندگان درباره صلاحیت او برای وزارت، اظهار نظر می‌کنند. سپس رأی‌گیری می‌شود و در صورتی که اکثریت نمایندگان به وزیر رأی اعتماد بدهند، او می‌تواند به عنوان وزیر، کار خود را شروع کند. دولت‌های به دلیل سر و کار داشتن با امور گوناگون، امور مختلف کشور را به بخش‌هایی تقسیم کرده‌اند و هر بخش را بر عهده یک مسئول به نام وزیر گذارده‌اند. هر وزیر مسئول یک وزارتخانه است.

سافتمانی که دختر وزیر در آن با قرار دارد وزارتخانه نامیده می‌شود. تعداد وزارتخانه‌های کشور ما ۱۸ تا می‌باشد.

هیئت دولت در مورد مسائل مهم کشور و جهان به گفت‌وگو می‌پردازند و تصمیم‌هایی می‌گیرند. مقر هیئت دولت و وزارتخانه‌ها در تهران (پایتخت) است. وزارتخانه‌ها در همه استان‌های کشور، سازمان‌ها و اداراتی دارند که برنامه‌های آن‌ها را اجرا می‌کنند.

پاسخ صحیح را با گذاشتن علامت (X) مشخص کنید.

- ۱ رئیس‌جمهور ریاست کدام یک از گزینه‌ها را برعهده دارد؟
☐ الف) قوه مقننه ☐ ب) قوه مجریه ☐ ج) قوه قضائیه ☐ د) مجلس خبرگان
- ۲ رئیس‌جمهور چگونه و برای مدت چند سال انتخاب می‌شود؟
☐ الف) از طرف رهبر، ۴ سال ☐ ب) از طرف مردم، ۶ سال
☐ ج) از طرف مردم، ۴ سال ☐ د) از طرف رهبر، ۸ سال
- ۳ حداقل سن رأی‌دهندگان چند سال است؟
☐ الف) ۱۶ سال ☐ ب) ۱۴ سال ☐ ج) ۱۸ سال ☐ د) ۲۰ سال
- ۴ کدام یک از گزینه‌های زیر از اعضای هیئت دولت نمی‌باشد؟
☐ الف) رئیس‌جمهور ☐ ب) وزیران
☐ ج) معاونان رئیس‌جمهور ☐ د) اعضای شورای نگهبان

جملات صحیح را با علامت (✓) و جملات غلط را با علامت (X) مشخص کنید.

- ۱- در روز رأی‌گیری، همه کسانی که ایرانی و تبعه جمهوری اسلامی ایران هستند، می‌توانند در انتخابات شرکت کنند.
- ۲- هیئت دولت در مورد مسائل مهم کشور به گفت‌وگو می‌پردازند و با مشورت یکدیگر به راه‌حلی می‌رسند.
- ۳- تبلیغات برای انتخابات ریاست جمهوری، تنها از طریق صدا و سیما امکان‌پذیر است.
- ۴- تعداد وزارتخانه‌های کشورمان ۱۶ تاست که در همه استان‌های کشور اداراتی دارند که از برنامه‌های آن‌ها پیروی می‌کنند.

در جاهای خالی کلمه‌های مناسب بنویسید.

- ۱ پس از مقام رهبری، _____ عالی‌ترین مقام رسمی کشور است.
- ۲ رئیس‌جمهور در مجلس شورای اسلامی با حضور نمایندگان مجلس، شورای نگهبان و رئیس _____ در پیشگاه قرآن، سوگند یاد می‌کند.
- ۳ امور مختلف کشور به بخش‌هایی تقسیم شده‌اند که هر بخش را بر عهده یک مسئول به نام _____ گذارده‌اند.
- ۴ پس از آن که رئیس‌جمهور از طرف مردم انتخاب شد، برای شروع کار، حکم وی توسط _____ امضا و تأیید می‌شود.
- ۵ ساختمانی که دفتر وزیر در آنجا قرار دارد، _____ نامیده می‌شود.

رابطه بین گزینه‌ها را پیدا کرده و با خطی به یکدیگر متصل کنید.

وزیر	ریاست قوه مجریه
رهبری	نظارت بر قوای سه‌گانه
رئیس جمهور	معاون یک وزارتخانه
رئیس مجلس	

پاسخ کامل دهید.

۱ رئیس‌جمهور در برابر چه کسانی مسئول است؟ نام ببرید.

۲ داوطلبان ریاست جمهوری از چه راه‌هایی می‌توانند به تبلیغات بپردازند؟ سه مورد را نام ببرید.

۳ آیا افرادی که در خارج از کشور زندگی می‌کنند، می‌توانند در انتخابات ریاست جمهوری شرکت نمایند؟ توضیح دهید.

۴ هیئت دولت از چه کسانی تشکیل شده است و در چه مواردی به گفت‌وگو می‌پردازند؟

۵ مراحل انتخاب رئیس‌جمهور را به ترتیب نام ببرید؟

۶ مراکز استان‌ها، چگونه می‌توانند از برنامه‌های وزارتخانه‌ها پیروی کنند؟

۷ رئیس‌جمهور برای چند دوره متوالی می‌تواند انتخاب شود؟ توضیح دهید.

۸ کسانی که شرایط ریاست جمهوری دارند، چگونه می‌توانند برنامه‌های خود را برای مردم بیان کنند؟

۹ «تنفیذ» حکم ریاست جمهوری یعنی چه؟ توضیح دهید.

۱۰ وزیرانی که رئیس‌جمهور به مجلس شورای اسلامی معرفی می‌کند، چه مرحله‌ای را باید طی کنند؟ شرح دهید.

۱۱ تحلیف (سوگند) ریاست جمهوری با حضور چه کسانی صورت می‌گیرد؟ آن‌را توضیح دهید.

ادامه دهید.

۱ مهم‌ترین وظیفهٔ قوهٔ مجریه،

۲ در روز رأی‌گیری، همهٔ کسانی که ایرانی و

۳ رئیس‌جمهور در شروع کار خود وزیرانی را

حل جدول

دانش‌آموز کوشا، پرسش‌های زیر را بخوان و پاسخ را در جدول قرار بده.

	ی			۱
		ح		۲
				۳ ت
		ف		۴
		ل		۵

۱- مهم‌ترین وظیفهٔ این قوه، اجرای قانون اساسی است.

۲- به سوگند ریاست جمهوری در پیشگاه قرآن کریم گویند.

۳- مقر هیئت دولت و وزارتخانه‌ها در آن شهر است.

۴- به امضا و تأیید حکم ریاست جمهوری گویند.

۵- یکی از راه‌های تبلیغاتی داوطلبان ریاست جمهوری است.

رمز جدول

با حروف در هم ریختهٔ داخل جدول، رمز جدول را به‌دست بیاورید و آن را در یک سطر توضیح دهید.

فعالیت عملی

با مشورت معلم خود اسامی هر یک از وزیران کشورمان را تهیه کرده و آن را در کلاس درس برای دیگر همکلاسی‌های خود بخوانید.

وظایف دولت

درس

۴

شهروند: منظور از شهروندان، اتباع یک کشور هستند. در واقع، همه کسانی که تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران را دارند، چه شهری، چه روستایی و عشایری، چه در داخل کشور زندگی کنند یا خارج کشور، شهروند ایران محسوب می‌شوند.

حقوق شهروندان: شهروندان حق دارند از خدمات دولت در زمینه‌های مختلف بهره‌مند شوند و حق دارند آزادی بیان، اظهارنظر و انتقاد داشته باشند.

وظایف شهروندان: آن‌ها وظیفه دارند، به قوانین و مقررات کشور احترام بگذارند و به آن عمل کنند، با دولت مشارکت و همکاری داشته باشند، مالیات خود را بپردازند و در هنگام جنگ از کشور دفاع کنند.

❶ مهم‌ترین وظایف دولت و رئیس‌جمهور عبارتند از:

- (۱) شرایط و لوازم سواد و آموزش، بهداشت، شغل مناسب، رفاه، امنیت، فرهنگ و اخلاق اسلامی را در جامعه فراهم کند.
- (۲) تجهیزات زیربنایی و خدمات عمومی مانند ساختن راه و جاده، پل، بیمارستان، مسکن، مدرسه، سد، مخابرات، آب، برق، گاز و ... را در کشور، گسترش دهد.

❷ اختیارات رئیس‌جمهور

- (۱) امضای قراردادهایی که بین ایران و کشورهای دیگر بسته می‌شود.
- (۲) اجرای قوانین و مصوبات مجلس (پس از تصویب مجلس)
- (۳) امضای استوارنامه سفیران کشور ایران و پذیرش استوارنامه سفیران سایر کشورها، اعطای نشان دولتی
- (۴) هدایت وزیران و ایجاد هماهنگی بین آن‌ها

❸ دولت و مجلس

یکی از اقدامات دولت‌ها، تنظیم لایحه در امور مختلف است. این لوایح برای تصویب و قانونی شدن به مجلس شورای اسلامی فرستاده می‌شود. نمایندگان مجلس بر فعالیت‌های دولت نظارت می‌کنند و حق سؤال کردن از رئیس‌جمهور و وزرا یا استیضاح وزیران را دارند. نمایندگان ممکن است از عملکرد رئیس‌جمهور یا هر یک از وزیران سؤال کنند. در این صورت، رئیس‌جمهور یا وزیری که از او سؤال شده، باید در مجلس حاضر شود و به سؤال نمایندگان پاسخ دهد.

نمایندگان ممکن است از عملکرد رئیس‌جمهور یا هر یک از وزیران سؤال کنند. در این صورت، رئیس‌جمهور یا وزیری که از او سؤال شده، باید در مجلس حاضر شود و به سؤال نمایندگان پاسخ دهد.

هزینه‌ها

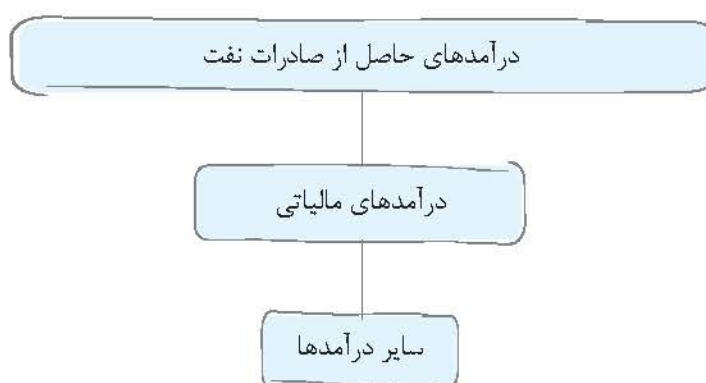
دولت فعالیت‌های مختلفی را در زمینه آموزش، بهداشت، اوقات فراغت، حفاظت از محیط زیست، مسکن، کشاورزی، صنعت و ... انجام می‌دهد. هم‌چنین برای اقدامات عمرانی مانند ساختن پل، جاده، فرودگاه، نیروگاه برق و ... باید سرمایه‌گذاری کند.

هزینه‌ها و فعالیت‌های وزارت آموزش و پرورش:

- ۱) ساختن مدرسه و اداره آن
- ۲) پرداخت هزینه‌های آب، برق، حقوق و دستمزد معلمان، مدیران و حقوق کارمندان ادارات آموزش و پرورش
- ۳) تهیه و تولید کتاب‌های درسی و نظایر آن

درآمدها

درآمدهای دولت را می‌توان به سه بخش تقسیم کرد:

مالیات‌ها: بخشی از درآمدهای دولت از راه «مالیات» تأمین می‌شود. مالیات پولی است که بر طبق قانون، افراد و مؤسسات می‌پردازند تا در جهت اداره امور کشور، مورد استفاده قرار بگیرد.

سایر منابع: درآمدهایی که دولت از بابت ارائه خدمات برق، آب، گاز و تلفن به مردم به دست می‌آورد یا درآمدهای ناشی از سرمایه‌گذاری در صنایع بزرگ یا درآمدهای مربوط به خدماتی مانند صدور گواهینامه رانندگی، سند مالکیت، گذرنامه و ... از دیگر درآمدهای دولت هستند.

بودجه

بودجه یعنی پیش‌بینی دخل و خرج دولت یا همان درآمدها و هزینه‌ها.

بودجه سندی است که دولت در آن درآمدها و هزینه‌های یک کشور را برای یک سال، معین می‌کند. یکی از وظایف مهم دولت‌ها، تنظیم «**لایحه بودجه**» است. این سند باید در مجلس شورای اسلامی تصویب شود. علاوه بر آن، مجلس بر درآمدها و هزینه‌های دولت نظارت می‌کند.

پاسخ صحیح را با گذاشتن علامت (X) مشخص کنید.

۱ «هدایت و هماهنگی میان وزیران» از وظایف کیست؟

- ☐ الف) رئیس مجلس
☐ ب) رئیس جمهور
☐ ج) رئیس قوه قضائیه
☐ د) رهبر

۲ بیشترین میزان درآمدهای دولت از چه طریقی تأمین می‌شود؟

- ☐ الف) سایر درآمدها
☐ ب) درآمدهای مالیاتی
☐ ج) درآمدهای حاصل از صادرات نفت
☐ د) درآمدهای حاصل از صدور محصولات کشاورزی

۳ کدام یک از گزینه‌های زیر، از وظایف دولت **نیست**؟

- ☐ الف) ساختن راه، جاده‌ها و بل
☐ ب) فراهم آوردن شرایط و لوازم سواد و آموزش
☐ ج) رسیدگی به شکایات مردم
☐ د) ایجاد شغل مناسب، رفاه و امنیت در جامعه

۴ به «پیش‌بینی درآمدها و هزینه‌های دولت» چه می‌گویند؟

- ☐ الف) بودجه
☐ ب) لایحه
☐ ج) مالیات
☐ د) طرح

جملات صحیح را با علامت (✓) و جملات غلط را با علامت (X) مشخص کنید.

۱- شهروندان وظیفه دارند با دولت مشارکت و همکاری داشته باشند، مالیات خود را پردازند و در هنگام جنگ از کشور دفاع کنند.

۲- امضای قراردادهایی که بین ایران و کشورهای دیگر بسته می‌شود، بعد از امضای رئیس‌جمهور به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

۳- دولت برای اداره امور کشور باید درآمد داشته باشد تا بتواند هزینه کند. به‌طور کلی درآمدهای دولت به ۵ بخش تقسیم می‌شود.

۴- نمایندگان مجلس می‌توانند بر فعالیت‌های دولت نظارت کنند، اما حق سؤال کردن از رئیس‌جمهور و وزیران را ندارند.

در جاهای خالی کلمه‌های مناسب بنویسید.

۱ به زبان ساده، به پیش‌بینی دخل و خرج دولت، می‌گویند.

۲ یکی از اقدامات دولت‌ها، تنظیم در امور مختلف است.

۳ دولت در برابر ملت، رهبری و مسئول است و باید پاسخگو باشد.

۴ تهیه و تولید کتاب‌های درسی، از وظایف وزارت است.

۵ به پولی که افراد و مؤسسات به دولت می‌پردازند، می‌گویند.

رابطه بین گزینه‌ها را پیدا کرده و با خطی به یکدیگر متصل کنید.

• خدماتی مانند صدور گواهینامه رانندگی	• بودجه
• فعالیت در جهت حفاظت از محیط زیست	• درآمدها
• پیش‌بینی دخل و خرج دولت	• هزینه‌ها

پاسخ کامل دهید.

۱) بر طبق قانون اساسی جمهوری اسلامی، دولت چه وظایفی برعهده دارد؟ توضیح دهید.

۲) منظور از شهروندان یک کشور چیست؟ آن‌را بررسی کنید.

۳) وظایف و اختیارات رئیس‌جمهور را ذکر کنید. (سه مورد)

۴) آیا نمایندگان مجلس می‌توانند بر فعالیت‌های دولت نظارت داشته باشند؟ چگونه؟ شرح دهید.

۵) بیش‌تر درآمدهای دولت از چه راهی به‌دست می‌آید؟ آن‌را تجزیه و تحلیل کنید.

۶) یکی از اقدامات دولت‌ها، «تنظیم لایحه در امور مختلف» است. آن را شرح دهید.

۷) چهار مورد از فعالیت‌های دولت در زمینه‌های مختلف را بیان کنید.
